

MUTILZAHARRAREN SERMOIA

Errezitatu egiten da, ez abestu. Errezitatu, gainera, sermoi antzera. Halaxe entzun eta jaso zituen hitzok Karmelo Etxenagusiak Arandiagoitiko Benito Uriberen ahotik. Benito Uribe, mutilzaharra bera (umorez beti gazte), buruz zekizkien bertsook esateko orduan sermolari liturgiaduna bihurtzen zen. Ez zuen sermoia edonon botako: bazkari edo afari patxadazkoren baten ostean bakarrik. Eta ez zuen erraz egiten, abaderen baten erregu errepikatuei amore emanez baizik. Baina, behin berotutakoan, lotsak alde batera utzi, igo mahai gainera («pulpitora»), txapela kendu, eta, errime eta serio, besoei ere eraginez, esaten zuen:

Neure entzule maitiak:

orain etorri dira
ordena barridxak,
ezkontzeko neskazahar
eta mutilzahar guztidxak.
Ezkontzen ezipadira
aurtengo urtian,
datorren urtian joan biharko dabe
errematian.

Mutilzaharraren bizidxa
nahi neuke nik jarri,
gogoratzen badxako
neure buruari.
Erruki haunditxo bat
dautset nik hareri,
zelan bizi direan
hain lastimagarri.

Berrogei urterarte
dabil nobidxetan,
eta sarriten egoten da
bide bazterretan
zuri-zuri bizarra
bere matralletan,
eta orduan geratzen da
ha erdi-baketan.

Bere burua dago,
beti amesetan;
«Andra bat hartu baneban
nik neure gaztetan,
enintzake, ez, egongo
gaur modu honetan,
lorik egin ezinda
hainbeste gabetan!».

Ettxera doianian dauko
su-inguru hotsa,
eta harek larritzen dautso
apur bat bihotza.
Amak ipinten dautso
bekokia motza
eta, horren ganera,
kuartua guztiz hotza.

Amari Jangoikoak
deitzen dautsonian,
orduan hasitzen da
andragai atzian,
itargi betiagaz
buruan gaiñian,
berari argi egiteko
gabaz doianian.

Emakume guztiok
dirautse arpegira:
«Mutilzaharra zara-ta
enaz zure gura,
zu baño hobiagorik
joan da zerura!».

Bizarra zurituta
buruan kalbua,
orduan izaten da
haren akabua.
Edozeñek dirautso:
«Mutilzaharra hor dua.
Horrek berak galdu dau
berorren burua!».

Baña...
gauza bat ona dauko
mundu honetarako
ez daukala umerik
prakak lohituteko
eta emazterì' peza
hasarre egiteko:
irabazten dabena
dana beretzako.

Diru apurtxuren bat
badauko etxian,
bera ondo gorderik
bildurrez giltzian;
eta lobak ibiltzen dxakoz
beraren atzian
daukana kenduteko
engañau artian...

AMAITU DA!